

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady o viacročnom financovaní činnosti Európskej námornej bezpečnostnej agentúry v oblasti boja proti znečisťovaniu životného prostredia plavidlami, ktorou sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1406/2002“

KOM(2005) 210 v konečnom znení - 2005/0098 (COD)

(2006/C 28/03)

Rada Európskej únie sa rozhodla 7. júna 2005 podľa článku 71 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom stanovisko k danej téme.

Odborná sekcia pre dopravu, energetiku a informačnú spoločnosť, ktorá bola poverená vypracovaním návrhu stanoviska výboru v danej veci, prijala svoje stanovisko 4. októbra 2005. Spravodajcom bol pán Chagas.

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal na svojom 421. plenárnom zasadnutí 26. a 27. októbra 2005 (schôdza z 26. októbra 2005) 124 hlasmi za, pričom 4 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Úvod

1.1 Prostredníctvom nariadenia (ES) č. 724/2004 z 31. marca, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 1406/2002 ustanovujúce Európsku námornú bezpečnostnú agentúru (ENBA), boli tejto agentúre pridelené nové úlohy v oblasti boja proti znečisťovaniu ropnými látkami.

1.2 Tento návrh ustanovuje postupy, ako bude Spoločenstvo financovať nové úlohy agentúry na základe viacročného záväzku rozloženého na obdobie siedmich rokov, v rokoch 2007 - 2013. Komisia navrhuje finančný príspevok vo výške 154 miliónov EUR na pokrytie nevyhnutného financovania počas uvedeného sedemročného obdobia.

1.3 Po pridelení nových úloh Správna rada agentúry prijala v októbri 2004 Akčný plán pripravenosti a boja proti znečisťovaniu životného prostredia. V akčnom pláne sú určené činnosti, ktoré agentúra plánuje začať realizovať v súvislosti s príslušným nariadením, tak z hľadiska zásahu pri úniku ropných látok použitím špecializovaných plavidiel proti znečisťovaniu životného prostredia, ako aj z hľadiska pripravenosti ako prostriedku vedenia efektívnych operácií v súvislosti s bojom proti znečisťovaniu životného prostredia.

1.4 ENBA stanovila štyri primárne oblasti aktivít, a to Baltské more, západný prístup ku kanálu La Manche, pobrežie Atlantického oceánu a Stredozemné more (najmä oblasť obchodnej cesty tankerov od Čierneho mora), kde agentúra plánuje umiestniť prenajaté plavidlá na boj proti znečisteniu, ktoré budú pripravené zasiahnuť na požiadanie jedného alebo viacerých členských štátov. Je potrebné zdôrazniť, že úlohou agentúry v tomto smere je doplniť (nie nahradiť) zásahové mechanizmy jednotlivých členských štátov proti znečisťovaniu životného prostredia. Akčný plán ďalej zahŕňa dodatočné zása-

hové kapacity pre prípady havárií, pri ktorých dôjde k úniku nebezpečných a škodlivých látok (NŠL).

1.5 Podľa nariadenia, zmeneného a doplneného v roku 2004 je úlohou agentúry poskytovať Komisii a členským štátom technickú a vedeckú pomoc v oblasti boja proti znečisťovaniu životného prostredia, a to v troch oblastiach: informácie, spolupráca a koordinácia a operatívna pomoc.

1.6 Práve operatívna pomoc si bude vyžadovať najväčšie finančné investície, keďže súčasťou akčného plánu je vytvorenie siete pohotovostných plavidiel určených na zber ropy a satelitného snímacieho servisného centra. Zmluvy, ktoré bude agentúra uzatvárať na zabezpečenie pomoci pri zbere ropy, zahŕňajú všetky činnosti a ich finančné náklady až do začatia zásahu po úniku ropných látok. Výdavky, spojené so zásahom plavidla určeného na zber ropy bude hradiť žiadajúci členský štát.

1.7 Keďže tieto úlohy majú dlhodobý charakter, Komisia navrhuje viacročný rozpočet, ktorý bude môcť jednak pokryť dlhodobé investície a zároveň zabezpečiť primeranú finančnú istotu, pričom dohodnutím dlhodobých zmlúv sa znížia náklady.

2. Všeobecné poznámky

2.1 EHSV vo svojom stanovisku k návrhu pridelenia nových úloh ENBA v oblasti boja proti znečisťovaniu ropnými látkami⁽¹⁾ privítal návrh Komisie a zdôraznil kľúčovú úlohu agentúry v zlepšovaní námornej bezpečnosti v členských štátoch. Výbor však vyjadril poľutovanie nad tým, že niektoré členské štáty stále nie sú patrične vybavené na zvládanie závažných námorných nehôd, akými boli havárie ropných tankerov Erika a Prestige.

(1) Ú. v. EÚ C 108, 30.4.2004, spravodajca pán Chagas.

2.2 Napriek dosiahnutému pokroku momentálne stále existuje zopár prípadov, kde je ešte stále čo zlepšovať. Spolu s akčným plánom agentúra predstavila prehľad zásahových kapacít pre prípady znečistenia životného prostredia ropnými látkami, akými disponujú členské štáty, podľa ktorého je v určitých regiónoch potrebné doplniť tieto kapacity ďalšími plavidlami a zariadením na zber ropy.

2.3 Všetky pobrežné štáty nemôžu očakávať, že budú neustále vybavené všetkými prostriedkami potrebnými na samostatné zvládanie závažných námorných nehôd, najmä únikov ropy veľkého rozsahu. Avšak v dôsledku súčasného nedostatku prostriedkov došlo k environmentálnym škodám, ktoré budú mať dlhodobé následky.

2.4 EHSV preto podporuje návrh na poskytnutie potrebných prostriedkov pre ENBA na zabezpečenie dodatočných mechanizmov k preventívnym a zásahovým mechanizmom členských štátov proti znečisťovaniu, ktoré agentúra poskytne na požiadanie členských štátov. Avšak EHSV zdôrazňuje, že tieto prostriedky môžu slúžiť len ako doplnkové. Za žiadnych okolností sa uvedené finančné prostriedky nemôžu použiť na nahradenie opatrení na predchádzanie znečisteniu, ktoré majú zabezpečiť členské štáty.

2.5 EHSV obzvlášť zdôrazňuje potrebu viacročného programu financovania týchto mechanizmov. To je jediný spôsob ako zabezpečiť dôsledné programovanie činnosti ENBA v tejto oblasti a optimalizovať využívanie prostriedkov uzatváraním zmlúv na poskytovanie plavidiel rýchlej reakcie⁽²⁾ na minimálne obdobie troch rokov.

2.6 EHSV znovu opakuje svoju pripomienku, uvedenú v stanovisku, na ktoré sa odvolával bod 2.1, ohľadne potreby zabezpečiť, aby majiteľ(-lia) lodí prenajatých na tento účel rešpektoval(-i) príslušné právne predpisy Spoločenstva, ako aj medzinárodné právne predpisy, najmä tie, ktoré upravujú bezpečnostné podmienky na lodiach a životné a pracovné podmienky členov posádky.

2.7 Keďže akčný plán prijatý agentúrou stanovuje priority na základe obmedzených fondov, ktoré majú byť k dispozícii, EHSV sa obáva, že by finančné prostriedky, ktoré budú nakoniec poskytnuté, mohli byť, vzhľadom na súčasné ťažkosti pri dosahovaní dohody v otázke rozpočtu Spoločenstva, nižšie než bolo stanovené v návrhu rozpočtu. To by znamenalo uprednostňovanie určitých opatrení pred inými alebo dosahovanie pokroku v niektorých oblastiach na úkor ostatných. EHSV nemôže podporovať takýto prístup, keďže rozhodnutie členských štátov udeliť agentúre dodatočné právomoci znamená potrebu zabezpečiť nevyhnutné finančné prostriedky, ktoré by jej umožnili dosahovať stanovené ciele v oblasti prevencie

námorného znečisťovania životného prostredia. Je nevyhnutné, aby sa prevencii a boju proti námornému znečisťovaniu životného prostredia prideliла potrebná dôležitosť tiež na úrovni Spoločenstva a aby sa na túto otázku nehládalo len z ekonomickej stránky.

2.8 EHSV je znepokojený oneskoreniami niektorých členských štátov pri zavádzaní určitých opatrení, ktoré už boli prijaté v oblasti prevencie a boja proti námornému znečisťovaniu životného prostredia, najmä čo sa týka určovania lokalít, ktoré poskytujú útočisko, a ochranných oblastí, poskytovania zariadení na príjem alebo posilňovania opatrení na účinnú štátnu kontrolu prístavov. Napriek pravidelne vyjadrovaným dobrým zámerom, najmä po každej novej závažnej námornej nehode, tieto oneskorenia vyvolávajú pochybnosti o skutočnom záväzku týchto krajín v oblasti prevencie a boja proti námornému znečisťovaniu životného prostredia.

2.9 Investovať je potrebné aj do prostriedkov vzdušného pozorovania a vybavenia pre zisťovanie a boj proti znečisteniu životného prostredia a do predchádzania porušovaniu nariadení v oblasti boja proti znečisťovaniu životného prostredia.

2.10 Satelitné snímanie tiež môže slúžiť ako doplnok k pozorovacím a monitorovacím činnostiam. EHSV podporuje plán Komisie zriadiť satelitné snímacie servisné centrum, ktoré by pomáhalo členským štátom pri zisťovaní, monitorovaní a riadení nezákonného vypúšťania a náhodných únikov ropných látok.

2.11 Vzhľadom na vysoké náklady⁽³⁾ satelitného snímania je EHSV presvedčený, že je potrebné optimalizovať využitie prostriedkov a najmä, že členské štáty musia navzájom koordinovať využívanie snímok, čo by mohlo viesť k značnej úspore nákladov. Zároveň je potrebné investovať do zdokonaľovania spôsobu získavania snímok vo všetkých európskych námorných oblastiach, keďže súčasný záber snímania nie je komplexný, a to najmä v oblasti Stredomoria.

2.12 Za veľmi dôležité tiež EHSV považuje opatrenia v oblasti informácií, spolupráce a koordinácie. Tieto opatrenia zabezpečia racionálnejšie využívanie existujúcich prostriedkov a agentúra má pri tom zohrať kľúčovú úlohu.

3. Závery

3.1 EHSV podporuje návrh na poskytnutie potrebných prostriedkov pre ENBA na zabezpečenie dodatočných mechanizmov k preventívnym a zásahovým mechanizmom členských štátov proti znečisťovaniu, ktoré agentúra poskytne na požiadanie členských štátov.

⁽²⁾ „Rýchly“ v tejto súvislosti znamená, že určené plavidlo môže zasiahnuť do 24 hodín. Transformácia vrátane inštalácie potrebného vybavenia na palubu obyčajne trvá 4 – 8 hodín a za ďalších 4 – 8 hodín plavidlo dorazí na miesto nehody.

⁽³⁾ Snímka územia s rozlohou 500 km² stojí 800 - 1 000 EUR, v závislosti od viacerých faktorov (napr. omeškanie žiadaného prenosu, časový predstih, v akom bola zmluva uzavretá). Podľa striedneho odhadu, ktorý poskytla ENBA, je ročne potrebných 1 000 snímok.

3.2 Výbor však vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že mnohé členské štáty zatiaľ nevyčlenili príslušné finančné prostriedky alebo nezriadili svoje vlastné mechanizmy, a žiada Komisiu, aby ich vyzvala na urýchlenie tohto procesu.

3.3 EHSV sa obáva, že by finančné prostriedky, ktoré budú nakoniec poskytnuté, mohli byť, vzhľadom na súčasné ťažkosti pri dosahovaní dohody v otázke rozpočtu Spoločenstva, nižšie než bolo stanovené v návrhu rozpočtu. Rozhodnutie členských štátov udeliť agentúre dodatočné právomoci znamená potrebu zabezpečiť nevyhnutné finančné prostriedky, ktoré by jej umož-

nili dosahovať stanovené ciele v oblasti prevencie námorného znečisťovania životného prostredia. Je nevyhnutné, aby sa prevencii a boju proti námornému znečisťovaniu životného prostredia pridělila potrebná dôležitosť tiež na úrovni Spoločenstva a aby sa na túto otázku nehládalo len z ekonomickej stránky.

3.4 Úloha agentúry v podpore spolupráce a koordinácie činnosti a využívania prostriedkov členských štátov má zásadný význam pre nastolenie racionálnej a cenovo efektívnej stratégie.

V Bruseli 26. októbra 2005

Predsedníčka

Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru

Anne-Marie SIGMUND

Stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru na tému „Oznámenie Komisie Rade na tému: Riadenie rizík a kríz v poľnohospodárskom sektore“

KOM(2005) 74 v konečnom znení

(2006/C 28/04)

Európska komisia sa 20. apríla 2005 rozhodla podľa článku 262 Zmluvy o založení Európskeho spoločenstva prekonzultovať s Európskym hospodárskym a sociálnym výborom „Oznámenie Komisie Rade na tému riadenie rizík a kríz v poľnohospodárskom sektore“

Odborná sekcia pre poľnohospodárstvo, rozvoj vidieka a životné prostredie, poverená prípravnými prácami prijala svoje stanovisko dňa 7. októbra 2005 (spravodajcom bol pán BROS).

Európsky hospodársky a sociálny výbor prijal na svojom 421. plenárnom zasadnutí 26. a 27. októbra 2005 (schôdza z 26. októbra 2005) 122 hlasmi za, 1 hlasom proti, pričom 3 sa hlasovania zdržali, nasledujúce stanovisko:

1. Úvod

1.1 Toto oznámenie Európskej komisie nadväzuje na viacero dokumentov vypracovaných na európskej úrovni: na správu Komisie o riadení rizík z januára 2001, rozpravu Rady počas švédskeho predsedníctva, ktorá prebehla na jar 2001, španielske memorandum a medzinárodnú konferenciu v Madride o poľnohospodárskom poistení o zárukách príjmov, ktorá sa konala začiatkom roka 2002, na memorandum gréckeho predsedníctva a seminár o prírodných katastrofách v Solúne z roku 2003, ako aj na konferenciu usporiadanú holandským predsedníctvom o hmotných a nehmotných nákladoch eradikácie chorôb zvierat.

1.2 Konkrétne toto oznámenie reaguje na záväzok Komisie, ktorý si vytýčila v rámci Reformy spoločnej poľnohospodárskej politiky v júni 2003 v Luxemburgu vo forme vyhlásenia:

„Komisia preskúma špecifické opatrenia voči rizikám, krízam a prírodným katastrofám celoštátnych rozmerov v oblasti poľnohospodárstva. Do konca roka 2004 bude Rade predložená správa so zodpovedajúcimi návrhmi. Komisia sa predovšetkým zameria na možnosti financo-

vania týchto opatrení prostredníctvom jedného percentuálneho bodu z modulácie priamo prerozdeleného členským štátom, ako aj na zahrnutie článku do každej spoločnej organizácie trhu, ktorý by Komisiu v prípade krízy v celom Spoločenstve splnomočoval konať v súlade so smernicami ustanovenými pre takéto prípady v spoločnej organizácii trhu s hovädzím mäsom.“

1.3 Tiež reaguje na závery Rady z decembra 2003, kde sa žiada, aby Komisia pokračovala vo vedení diskusie o nástrojoch riadenia rizika v poľnohospodárstve a poskytla inventár dostupných nástrojov riadenia rizika a taktiež aby posúdila možnosti riadenia rizika a prípadné nové nástroje (Spoločná organizácia trhu, finančné záväzky, pravidlá hospodárskej súťaže), a konečne, aby zhodnotila príležitosti poskytnuté usmerneniami Spoločenstva pre štátnu pomoc v poľnohospodárskom sektore a ak je to potrebné, navrhla úpravy.

1.4 SPP v minulosti poskytovala ochranu prostredníctvom politiky podpory trhu a cien. Avšak v dôsledku ostatnej reformy sú poľnohospodári čoraz bezprostrednejšie vystavovaní